

Dosarul nr.2r-152/2023
2-22110828-01-2r-06042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. S. Dimitriu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: A. Braga, V. Mihaila, A. Panov)

DECIZIE

07 iunie 2023

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând recursul declarat de Ina Pavalenco,
în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Organizația de Creditare Nebancară „CREDITE PENTRU TOȚI” Societate cu
Răspundere Limitată împotriva Inei Pavalenco cu privire la încasarea datoriei și
compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-
a restituit ca fiind depusă în afara termenului legal cererea de apel,

a c o n s t a t a t:

La 29 iulie 2022, Organizația de Creditare Nebancară „CREDITE PENTRU TOȚI” Societate cu Răspundere Limitată (în continuare de O.C.N „CREDITE PENTRU TOȚI” S.R.L.), a depus cerere de chemare în judecată împotriva Inei Pavalenco, solicitând încasarea datoriei, în mărime de 17 724 lei, și a cuantumului taxei de stat, achitată la depunerea acțiunii civile în judecată, de 531,72 de lei.

Prin încheierea din 03 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a primit în procedură cererea de chemare în judecată depusă de O.C. N. „CREDITE PENTRU TOȚI” S.R. L. împotriva Inei Pavalenco cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, cu examinarea cauzei civile după procedura scrisă.

Prin hotărârea din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N „CREDITE PENTRU TOȚI” S.R.L. și s-a încasat de la Ina Pavalenco în beneficiul O.C.N „CREDITE PENTRU TOȚI” S.R.L. datoria restantă formată conform contractului de credit nr.24404 din 16 august 2021, în mărime de 10 500 de lei, dobânda contractuală în mărime de 6 574 de lei, penalitatea de întârziere în mărime de 650 de lei, în sumă

totală de 17 724 de lei, cheltuielile de judecată în sumă de 531,72 de lei, cheltuielile de citare prin publicitate, în sumă de 285 de lei, iar în total suma de 18 540, 72 de lei.

La 23 ianuarie 2023, Ina Pavalenco a înregistrat apelul nemotivat împotriva hotărârii din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe în partea încasării dobânzii de întârziere și penalității, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a cerințelor de încasare a dobânzii, penalității și cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău s-a restituit cererea de apel înaintată de Ina Pavalenco împotriva hotărârii din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar apelanta nu a solicitat repunerea în termen.

La 14 martie 2023, Ina Pavalenco a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia, repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În motivarea recursului, recurenta a invocat că, instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material și procedural, încălcându-i dreptul de acces liber la justiție și dreptul la un proces echitabil. Instanța de apel incorect a concluzionat că, a depus cererea de apel cu omiterea termenului de 30 de zile, deoarece despre hotărârea judecătorească din 07 noiembrie 2022 a aflat la data de 21 ianuarie 2023.

Totodată, a menționat că, nu a participat în ultima ședință de judecată și nu i s-a trimis citație și nici copia hotărârii, corespondența fiind expediată la o altă adresă. În temeiul art. 116 alin.(1) din Codul de procedură civilă a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, deoarece nu a cunoscut de hotărârea emisă și nu a putut exercita dreptul de contestare a acesteia. În opinia sa, termenul de declarare a apelului a început a curge de la data recepționării hotărârii.

Copia recursului declarat a fost expediată în adresa intimatului, conform scrisorii date cu 06 aprilie 2023 (f.d.63).

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Instanța de apel a adoptat încheierea contestată la 01 martie 2023, iar cererea de recurs a fost depusă la 14 martie 2023, ceea ce denotă că, recursul este declarat în termen.

Verificând legalitatea actului judecătorec contestat prin prisma argumentelor invocate și a materialelor din dosar, coroborate cu normele de drept, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii contestate, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 426 alin.(3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

În temeiul art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, pronunțată în cauza civilă

intentată la cererea de chemare în judecată depusă de O.C.N. „CREDITE PENTRU TOȚI” SRL împotriva Inei Pavalenco cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, a fost contestată cu apel de către Ina Pavalenco, la data de 23 ianuarie 2023 (f.d.38).

Completul de judecată stabilește că examinarea cauzei civile s-a realizat potrivit prevederilor art. 276²-276⁴ din Codul de procedură civilă. Potrivit normelor enunțate supra, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă. Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă, fără prezența părților și fără întocmirea procesului-verbal al ședinței. Pârâtul este obligat, în termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, să prezinte instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție a constatat că, prima instanță a expediat Inei Pavalenco actele procedurale emise: copia încheierii din 03 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a fost stabilită procedura de examinare a cauzei, precum și o copie a cererii de chemare în judecată, cu anexa, conform scrisorii datate cu 04 august 2022, dispozitivul hotărârii judecătorești din 07 noiembrie 2022, la adresa recurentei din mun.Chișinău, or. xxxxx, str. xxxxx, nr. xxxxx (f.d. 21,34), adresă reflectată de recurentă personal în cererea de eliberare a creditului și în recursul declarat (f.d.59), însă corespondența a fost restituită instanței cu mențiunea „nereclamat” (f.d.22-24, 35-36).

La fel, instanța de recurs, stabilește că, la 01 septembrie 2022, Ina Pavalenco a fost informată telefonic (f.d.25) despre examinarea cauzei civile, în care figurează ca pârâtă, ultima comunicând că cunoaște despre cererea de chemare în judecată pentru că i-a fost expediată, prin viber, de reprezentantul reclamantei. A indicat că locuiește la altă adresă, fără a concretiza, și se va apropia, la 02 septembrie 2022 pentru a ridica actele procedurale, însă nu s-a prezentat.

În continuare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, constată că pentru a înlătura invocarea viciilor de procedură, judecătorul a dispus citarea publică a pârâtei, comunicându-i despre inițierea procesului civil, drepturile sale procedurale și efectele neprezentării referinței (f.d.26, 31).

În atare circumstanțe decade argumentul recurentei precum că, ar fi fost expediată corespondența la o altă adresă și nu ar fi cunoscut despre examinarea cauzei și emiterea hotărârii judecătorești.

În corespundere cu prevederile art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă statuează că, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

Prin urmare, recurenta greșit indică că termenul de declarare urmează a fi calculat de la data primirii hotărârii judecătorești și nu de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

În contextul contestării cu apel a hotărârii din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, de către Ina Pavalenco doar la data de 23 ianuarie 2023

(f.d.38) și în lipsa solicitării de repunere în termenul de apel, instanța de apel corect, prin încheierea din 01 martie 2023, a dispus, în temeiul art. art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, restituirea cererii de apel înaintată de Ina Pavalenco împotriva hotărârii din 07 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă în afara termenului legal (f.d.50-54).

În virtutea art. 369 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3), (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Pct. 2 din Hotărârea Guvernului pentru aprobarea Regulilor privind prestarea serviciilor poștale nr. 1457 din 30 decembrie 2016 definește trimiterea nereclamată ca fiind trimiterea poștală care nu a fost distribuită (predată) destinatarului din cauza nesolicitării sau refuzului de recepționare a acesteia.

În temeiul art. 276³ alin.(1), (3) din Codul de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pîrîtul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare. Pîrîtul poate depune o cerere reconvențională în condițiile art.172 și 173 doar dacă valoarea acțiunii reconvenționale nu depășește valoarea admisibilă și condițiile legale de exercitare a cererii inițiale cu valoare redusă.

Ina Pavalenco, cunoscând despre aflarea pe rolul Judecătoriei Chișinău a unei acțiuni civile împotriva sa, nu a depus referință.

În conformitate cu art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Nerecepționarea de către recurentă a corespondenței expediate și restituirea acesteia expeditorului ca fiind nereclamată nu poate justifica argumentul recurentei precum că termenul de apel a început a curge de la data recepționării hotărârii primei instanțe, în condițiile în care neridicarea corespondenței îi este imputabilă pârâtei.

Totodată în conformitate cu art. 276⁴ alin. (3) Cod de procedură civilă, Judecătoria Chișinău, sediul Centru, și-a onorat obligația de a comunica hotărârea

participanților la proces și, prin plasarea pe pagina web a instanței de judecată la data de 07 noiembrie 2022.

În contextul normelor de drept precitate corelate cu situația de fapt, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că, de către prima instanță au fost respectate prevederile legale enunțate supra, fiind corect conturate și apreciate de instanța de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că, repunerea în termenul pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care apelantul ar fi formulat o cerere de repunere în termen, cu prezentarea probelor pertinente și admisibile, în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantului și nu poate fi soluționată, din oficiu, de către instanța de apel, iar partea are obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale în conformitate cu prevederile art. 56 alin.(3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Drept urmare, nu poate fi admisă solicitarea recurenței de a fi repusă în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii judecătorești, formulată în recurs, în condițiile în care o astfel de cerere urma a fi înaintată în instanța de apel, prin cerere separată sau în apelul declarat.

Părțile antrenate într-un proces, trebuie să se comporte cu bună credință în raport cu drepturile procedurale conferite de legislator și trebuie să urmărească cu diligență desfășurarea procesului, constatare reiterată și în jurisprudența CtEDO. Jurisprudența constantă a CtEDO a stabilit că, revine primordial celor interesați să depună orice diligență pentru protejarea propriilor interese (a se vedea cauza Teuschler v. Germania (dec.), 47636/99, 04 octombrie 2001; cauza Agapito Maestre Sanchez v. Spania, 29608/02, 04 mai 2004).

Prin prisma respectării dreptului la un proces echitabil, inclusiv dreptul de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, în circumstanțele relatate, Completul de judecată denotă că recurenta și-a neglijat posibilitatea de valorificare a drepturilor procedurale în modul și termenul stabilit de legiuitor.

Art. 113 din Codul de procedură civilă statuează că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Potrivit art. 10 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă, sancțiunile procedurale sunt urmările nefavorabile, stabilite de normele de drept procedural civil, care survin pentru subiectul obligat în raport procedural în caz de neîndeplinire sau de îndeplinire defectuoasă a unui act de procedură, precum și în caz de exercitare abuzivă a unui drept procedural. Sancțiunile procedurale vizează atât actele de procedură ale instanței judecătorești, ale participanților la proces, cât și ale persoanelor legate de activitatea acestora și, în funcție de prevederile legii, constau în anularea actului procedural defectuos, în decăderea din drepturi pentru neîndeplinire în termen a actului de procedură, în obligația de a completa sau a reface actul îndeplinit cu nerespectarea legii, în restabilirea în drepturile încălcate, în aplicarea amenzii judecătorești, în alte măsuri prevăzute de lege.

Instanța de apel corect a reținut că, apelanta nu a solicitat repunerea în termenul de apel, precum și nu a prezentat probe în acest sens, ceea ce a determinat restituirea în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă a cererii de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal.

Prin impunerea unor termene limite în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 Cod de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Ina Pavalenco.

Se menține încheierea din 01 martie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Organizația de Creditare Nebancară „CREDITE PENTRU TOȚI” Societate cu Răspundere Limitată împotriva Inei Pavalenco cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Viorica Puica

Judecători

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc